

Nr 154

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om utjämningskatt å vissa varor, m. m.; given Stockholms slott den 22 april 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om utjämningskatt å vissa varor;
- 2) förordning om upphävande i viss del av den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt fogade varuförteckningen; samt
- 3) förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I förevarande proposition föreslås — i anslutning till propositionen nr 153 angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område, m. m. — att en särskild utjämningskatt införes på vissa choklad- och konfektyrvaror samt på wafers och biscuits.

Utjämningskatten avses utgå med 50 öre för kilogram av nämnda varor. Samtidigt skall enligt förslag i propositionen nr 153 särskilda bidrag lämnas, så att tillverkarna kan erhålla flertalet jordbruksråvaror till världsmarknadspris. Det föreslås vidare, att tullen på färdigvarorna sänkes till 10 procent, vilken nivå beräknas motsvara det genomsnittliga manufaktureringsskyddet. Den nya tullen är avsedd att utgöra bastull gentemot EFTA-länderna.

I propositionen förordas ytterligare att tullfrihet införes för vissa vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn.

De föreslagna bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1960.

Förslag
till
förordning om utjämningskatt å vissa varor

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna förordning erläggas särskild skatt (*utjämningskatt*) för sådana i 2 § angivna varor, som inom riket yrkesmässigt tillverkas för försäljning eller till riket införas.

2 §.

Utjämningskatt skall utgå för

a) choklad- och konfektyrvaror, som äro skattepliktiga enligt förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt, med undantag för glass samt för pulver och tabletter, som försatts med socker eller sötningsmedel och äro avsedda för framställning av läskedrycker;

b) wafers och biscuits, i tulltaxan hänförliga till tulltaxenummer 19.08.

3 §.

I fråga om skattskyldighet samt den tidpunkt då sådan skyldighet inträder skola bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt äga motsvarande tillämpning. Skattskyldighet skall dock ej föreligga vid tillverkning av wafers och biscuits i allenast ringa omfattning.

4 §.

Skatten utgår med 50 öre för kilogram. I varans vikt inräknas sådant förefintligt emballage med vilket varor av ifrågavarande slag försäljas i detaljhandeln.

5 §.

I fråga om utjämningskatt som utgår annorledes än vid införsel är kontrollstyrelsen beskattningsmyndighet. Därvid skall vad i förordningen om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning är stadgat äga tillämpning, dock att kontrollstyrelsen må bevilja anstånd med skattens erläggande jämväl i andra fall än som angivas i nämnda förordning.

Vid införsel är generaltullstyrelsen beskattningsmyndighet. Bestämmelserna i 46 § nyssnämnda förordning skola gälla jämväl beträffande införsel.

6 §.

Beträffande den som skall erlägga utjämningskatt till kontrollstyrelsen äger styrelsen utfärda för skattekontrollen erforderliga föreskrifter om bokföring och redovisning rörande försäljning av enligt denna förordning skattepliktiga varor samt rörande inköp och användning av råvaror till sådana varor.

7 §.

Bestämmelserna i 5 § förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt skola äga motsvarande tillämpning i fråga om utjämningskatt. Anmälningsskyldighet som där sägs skall dock endast föreligga för den som är skattskyldig till utjämningskatt för tillverkning av i 2 § avsedda wafers och biscuits.

8 §.

Deklaration till kontrollstyrelsen skall avlämnas för varje kalendermånad eller, där styrelsen så medger, för varje kalenderkvartal, varunder skattskyldighet uppkommit.

Deklaration skall insändas inom en månad efter varje beskattningsperiods utgång. Kontrollstyrelsen må, om särskilda skäl därtill äro, medgiva, att deklaration må insändas senare än nu sagts, dock inom två månader efter utgången av den beskattningsperiod deklarationen avser.

I deklarationen skall lämnas uppgift om den myckenhet skattepliktiga varor, som under beskattningsperioden levererats till köpare. Från denna myckenhet må avdrag göras för varor som återtagits ävensom för varor som enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn.

9 §.

Utjämningskatt, som skall utgå vid införsel till riket, uppbäres i den ordning som är föreskriven beträffande tull. Även i övrigt skall vad i gällande författningar stadgas i fråga om tull i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande sådan utjämningskatt.

10 §.

Vid bestämmande av beskattningsvärde enligt förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt skall icke inräknas beloppet av utjämningskatten.

11 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

12 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder, som erfordras för tillämpningen därefter. Vidare skall iakttagas, att anmälningsskyldighet som i 7 § sägs skall, om där avsedd tillverkning påbörjats före förordningens ikraftträdande, fullgöras senast den 14 juli 1960.

Förslag

till

förordning om upphävande i viss del av den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt fogade varuförteckningen

Härigenom förordnas, att ur den vid förordningen den 25 maj 1941 om varuskatt fogade förteckningen över varor, för vilka varuskatt skall erläggas¹, skola utgå rån eller s. k. wafers med överdrag eller mellanlägg av choklad, socker, fruktgelé eller dylikt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960 men skall icke äga tillämpning i fråga om förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av förteckningen se 1958:31 (förteckningen omtryckt 1953:247).

Förslag

till

förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall i angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. I fråga om tulltaxen 17.04 B 1, 18.06 B 1, 19.08 A, 21.03 B, 21.04 B och 21.05 B skall, vid tillämpningen av förordningen angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m., avvikelse som där sägs ske med utgångspunkt från tullsatsen enligt den nu utfärdade förordningen.

*Bilaga***Kap. 17. Socker och sockerkonfektyrer**

17.04	sockerkonfektyrer, icke innehållande kakao:		
	A. fondantmassor, pastor och andra liknande halvfabrikat, innehållande minst 80 % socker eller sirap, i bulk	fri	
	B. andra slag:		
	1. varor belagda med utjämningskatt	10	%
	2. andra slag	20	%

Kap. 18. Kakao och varor därav

18.06	Choklad och chokladvaror samt andra födoämnen, innehållande kakao:		
	A. glass, glasspulver och puddingpulver	fri	
	B. andra slag:		
	1. varor belagda med utjämningskatt	10	%
	2. andra	20	%

Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk

19.08	Bakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehållande kakao (oavsett mängden):		
	A. varor belagda med utjämningskatt	10	%
	B. andra slag	20	%

Kap. 21. Diverse näringsmedel

21.03	Senapspulver och beredd senap:	
	A. senapspulver	15 %
	B. beredd senap	10 %
21.04	Såser och andra för smaksättning avsedda preparat:	
	A. innehållande mer än 20 % fett	fri
	B. andra slag	10 %
21.05	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger:	
	A. innehållande mer än 20 % fett	fri
	B. andra slag	10 %

Kap. 41. Hudar, skinn och läder

41.02	Läder av nötkreatur, buffel och hästdjur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08:	
	A. vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, avsedda att användas uteslutande för vidare garvning	fri
	B. andra slag	7 %
41.03	Läder av får, ej hänförligt till nr 41.06—41.08:	
	A. vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, avsedda att användas uteslutande för vidare garvning	fri
	B. andra slag	7 %
41.04	Läder av get, ej hänförligt till nr 41.06—41.08:	
	A. vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, avsedda att användas uteslutande för vidare garvning	fri
	B. andra slag	7 %
41.05	Läder av andra djur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08:	
	A. vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, avsedda att användas uteslutande för vidare garvning	fri
	B. andra slag	7 %

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 april 1960.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *införande av särskild utjämningskatt på vissa livsmedelsprodukter, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Fråga om utjämningskatt på vissa livsmedelsprodukter

Inledning

Kungl. Maj:t har förut denna dag på hemställen av chefen för jordbruksdepartementet beslutat avlåta proposition (nr 153) till riksdagen angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område, m. m. och däri framlagt förslag bl. a. om särskild provisorisk reglering beträffande tillverkning och import av vissa livsmedelsprodukter.

De nämnda förslagen är, såsom chefen för jordbruksdepartementet framhållit, föranledda av att vissa av jordbruksregleringen berörda produkter enligt konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) skall behandlas som industrivaror. För dessa varor utgående tullar — varav en betydande del motsvarar avgifter, som uttages inom jordbruksregleringen — avses liksom tullarna på övriga industrivaror komma att avvecklas i enlighet med konventionens bestämmelser. De svenska livsmedelsindustrier, som tillverkar ifrågavarande produkter, får emellertid för sina råvaror erlagga ett med jordbruksavgifterna förhöjt pris. De skulle därför — om icke särskilda åtgärder vidtoges — genom avvecklingen av berörda tullar komma att bli missgynnade i förhållande till företagen inom EFTA-länderna som exporterar till Sverige. I enlighet med vad chefen för jordbruksdepartementet, på grundval av en framställning från statens jordbruksnämnd, förordat avses nu dessa svårigheter bli eliminerade genom ett särskilt utjämningsförfarande. De berörda livsmedelsindustrierna skall härigenom få tillgång till råvarorna till världsmarknadspris samtidigt som den del av tullen på färdigvarorna, som motsvarar den hittillsvarande råvarufördyringen, slopas. Dessa åtgärder förutsätter införandet av en sär-

skild utjämningskatt, som uttages såväl i samband med tillverkning inom riket som vid införsel. I övrigt utgår förslaget från att den del av de ifrågasvarande tullarna, som återstår efter nyssnämnda nedskrivning och motsvarar manufaktureringsskyddet, skall gälla som bastull gentemot EFTA-länderna.

Jag avser nu att upptaga frågan om den särskilda utjämningskattens utformning och därmed sammanhängande spörsmål. I sådant hänseende har — i anslutning till jordbruksnämndens förenämnda framställning — kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen framlagt förslag till förordning om utjämningskatt å vissa varor respektive ändringar i tulltaxan beträffande vissa livsmedelsprodukter.

Jordbruksnämndens framställning m. m.

De varor, som enligt *jordbruksnämnden* avses skola beröras av utjämningskatteförfarandet, omfattar dels de choklad- och konfektyrvaror som är belagda med särskild varuskatt enligt 1941 års förordning om varuskatt med undantag för glass samt för vissa pulver och tabletter, avsedda för framställning av läskedrycker, dels wafers och biscuits.

För närvarande utgår på de ifrågasvarande choklad- och konfektyrvarorna ävensom på vissa wafers särskild varuskatt motsvarande 65 procent av varornas beskattningsvärde. För övriga wafers och för biscuits uttages i princip ingen sådan varuskatt. Vad beträffar de råvaror, som användes vid tillverkningen av nu angivna produkter, är den väsentliga delen av dessa — socker, fettvaror m. m. — belastad med jordbruksavgifter. Wafers innehållande mer än 20 procent fett ingår i den särskilda fettvaruregleringen. För socker utgår också särskild varuskatt, som dock såvitt gäller tillverkningen av choklad- och konfektyrvaror får avdragas vid erläggande av varuskatten för färdigvaran.

Tull utgår för de nu aktuella choklad- och konfektyrvarorna med 20 procent av värdet. För wafers innehållande mer än 20 procent fett uttages ingen tull; för vissa biscuits (dessertkäs) uttages tull med 15 procent och för övriga wafers och biscuits tull med 20 procent.

Jordbruksnämndens förslag beträffande varuskattebelagda choklad- och konfektyrvaror samt wafers och biscuits innebär att en särskild utjämningskatt med 50 öre för kilogram införes på såväl inhemska som importerade produkter. Den nya skatten föreslås utgå vid sidan av nu förekommande särskild varuskatt. Samtidigt skall tillverkarna genom särskilda åtgärder få tillgång till jordbruksråvaror — socker, glykos, fettvaror, mjölk och mjöl — till världsmarknadspris. I anslutning härtill föreslås, att nu gällande tullsats ändras till 10 procent, vilken tullsats skall gälla som bastull gentemot EFTA-länderna. I övrigt förordar jordbruksnämnden, att den särskilda varuskatt som nu utgår på vissa wafers slopas och att wafers innehållande mer än 20 procent fett avföres från den särskilda fettvaruregleringen.

Som beskattningsmyndighet för utjämningskatten, i vad avser den in-

hemska tillverkningen, föreslås kontrollstyrelsen. Uppbörderna avses ske i anslutning till uppbörderna av den särskilda varuskatten.

Vad beträffar choklad- och konfektyrvaror beräknar jordbruksnämnden att inkomsterna av utjämningskatten i stort sett skall täcka såväl kostnaderna för råvaruprisutjämningen — beräknade till 16 miljoner kronor per år — som det skattebortfall som kan förutses till följd av att varuskatten på grund av prisutjämningen på jordbruksråvarorna kommer att räknas på ett lägre beskattningsvärde än nu. Härutöver uppkommer ett visst inkomstbortfall för statsverket på grund av ändringen i tullsatserna för de berörda varorna.

Såsom motivering för att utjämningskatten utformats som en viktskatt anför jordbruksnämnden följande.

Att nämnden och kontrollstyrelsen ansett sig böra förorda en viktskatt i stället för en höjning av nu utgående procentuella skatt beror främst på att man härigenom uppnår ett rättvisare förhållande mellan skattehöjning och utjämningsbelopp för de olika produkter, varom här är fråga. Råvarukostnadsfördyringen och slutproduktens pris per kg varierar högst väsentligt inom gruppen »choklad och konfektyrer». De dyrare produkterna, som i allmänhet har en låg procentuell råvarufördyring, drabbas vid en viktskatt av en likaledes låg procentuell skatteökning. För flertalet billigare produkter, där råvarufördyringen till följd av exempelvis hög sockerhalt är mera betydande, skulle däremot såväl skatteökningen som råvarukompensationen bli procentuellt sett större. En konsekvens av det här föreslagna utjämningsystemet och de i anslutning härtill förutsatta nedjusteringarna av nu utgående tullar till ett rent manufaktureringsskydd skulle vidare bli, att de billigare produkterna finge ett i förhållande till de dyrare produkterna mera rättvist avvägt importskydd än vad nu är förhållandet.

Även om en viktskatt tillämpas, kan självfallet icke full rättvisa åstadkommas mellan olika produktslag. Sålunda kommer t. ex. mjölkchoklad, fylld choklad, kola, karameller och dragéer att enligt det föreslagna systemet få en något lägre skattebelastning än för närvarande, medan exempelvis för mörk choklad, vissa tabletter och pastiljer samt lakrits en viss nettoökning av skattebelastningen blir följden.

I konsumentledet torde en viss prissänkning bli möjlig i fråga om flertalet såväl inhemska som importerade produkter.

Beträffande tullarna på choklad- och konfektyrvaror erinrar nämnden om att nu gällande tullsats (20 procent) innefattar dels ett manufaktureringsskydd av varierande storlek — mellan 5 och 16 procent — dels en kompensation för avgiftsbelastningen på råvarorna av likaledes varierande storlek. En tullsats på 10 procent efter elimineringen av nämnda belastning har av jordbruksnämnden i samråd med generaltullstyrelsen bedömts vara ett rimligt avvägt genomsnittligt manufaktureringsskydd.

Vad härefter angår wafers och biscuits har — påpekar jordbruksnämnden — enligt EFTA-konventionen som industrivaror klassificerats de i tulltaxenr 19.08 ingående varuslagen biscuits, wafers, skorpor, »slab-cake», »sand-cake» och »Danish pastry».

Nämnden har emellertid icke ansett sig kunna nu föreslå ett utjämnings-

förfarande för bageri- och konditorinäringens produkter i allmänhet. Förslaget avser därför endast varugruppen wafers och biscuits. Någon detaljerad definition av vad som skall innefattas under denna grupp har icke utarbetats. Man torde enligt nämnden tills vidare få utgå från, att till biscuits är att hänföra förutom rena käk jämväl pepparkakor och åtminstone vissa slag av torra småbröd. Det utgör självfallet en komplikation, framhåller nämnden, att någon entydig definition på detta område icke kunnat åstadkommas inom EFTA. Det förslag till provisoriskt utjämningsystem för wafers och biscuits som föreslås avses emellertid tills vidare gälla för de produkter, som enligt den från svensk sida hävdade tolkningen bör inbegripas härunder.

I fråga om kostnaderna för utjämningsförfarandet såvitt avser wafers och biscuits har nämnden gjort följande beräkningar. Kompensationskostnaderna för industrins förbrukning av råvaror beräknas för käk och wafers till ca 3,8 miljoner kronor per år. Den nya viktsskatten på dessa varor (således icke pepparkakor och småbröd) beräknas ge ca 5,3 miljoner kronor i inkomster. Inkomstbortfallet genom sloandet av varuskatten på vissa wafers anses uppgå till ca 3 miljoner kronor. Nettokostnaden för utjämningsarrangemanget kan således sägas bli ungefär 1,5 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsen har av skattetekniska och kontrolltekniska skäl anfört betänkligheter mot ett införande av den ifrågavarande skatten på wafers och biscuits. Styrelsen har därvid särskilt framhållit svårigheten att nu göra något mera bestämt uttalande angående möjligheterna att tillfredsställande administrera en beskattning, där förutsättningarna för densamma i ett så väsentligt avseende som varuområdets avgränsning icke är kända. Trots dessa betänkligheter har kontrollstyrelsen dock förklarat sig beredd att medverka till anordnandet av den ifrågasatta lågprislinjen jämte skatteläggning, därest en lösning av det föreliggande problemet icke kan ernås på något annat sätt. Styrelsen har därvid förutsatt, att skattskyldigheten i likhet med vad som gäller för varubeskattning i allmänhet blir obligatorisk för alla tillverkare med yrkesmässig verksamhet och att skatten utgår med visst enhetligt belopp för kilogram av de ifrågakommande varorna.

Svenska kexfabrikantföreningen har för sin del i princip accepterat det förut redovisade systemet, dock med den reservationen att man anser det oundgängligen nödvändigt att den föreslagna viktsskatten differentieras till 35 öre/kg för käk och 60 öre/kg för wafers.

Med hänsyn till de av kontrollstyrelsen framförda synpunkterna har jordbruksnämnden icke ansett sig kunna förordna en differentierad skatt utan har, såsom nyss angivits, ansett sig böra föreslå att för wafers och biscuits uttages en enhetlig viktsskatt om 50 öre/kg.

Departementschefen

De nu aktuella åtgärderna är — såsom jag inledningsvis erinrat om — avsedda att inför EFTA-konventionens ikraftträdande den 1 juli i år un-

danröja den särskilda belastning som vissa svenska livsmedelsindustrier har på grund av jordbruksregleringen och som eljest skulle missgynna dessa industrier i konkurrensen med företag inom de andra EFTA-länderna. Jordbruksnämndens förslag och därmed sammanhängande frågor av grundläggande natur har tidigare denna dag anmälts av chefen för jordbruksdepartementet (prop. nr 153). Därvid har förordats, att en utjämning av de berörda industriernas råvarukostnader till världsmarknadsprisinivå skall ske med anlitande av ett särskilt regleringssystem och att i anslutning härtill vissa beskattningsåtgärder skall vidtagas. En sådan anordning är otvivelaktigt förknippad med åtskilliga problem. Då emellertid den nämnda metoden — såsom chefen för jordbruksdepartementet framhållit — i nuvarande läge synes erbjuda den tills vidare lämpligaste lösningen, har jag funnit mig böra godtaga densamma. Jag förutsätter att utformningen av åtgärderna upptages till förnyad prövning, då tillräckligt material för en mer ingående bedömning föreligger.

Jordbruksnämnden har i samråd med övriga berörda myndigheter föreslagit, att för ändamålet från och med den 1 juli i år skall införas en särskild skatt, benämnd utjämningsskatt. Denna skall omfatta dels sådana choklad- och konfektyrvaror som är belagda med särskild varuskatt enligt 1941 års förordning — med undantag för glass och vissa pulver och tabletter avsedda för framställning av läskedrycker — dels wafers och biscuits. Såvitt avser choklad- och konfektyrvaror har utjämningsskatt sålunda ifrågasatts endast beträffande produkter som redan är underkastade varuskatt enligt 1941 års förordning. Uttagandet av den nya skatten torde därför icke i nämnvärd utsträckning vara förenat med särskilda administrativa eller kontrolltekniska svårigheter. Icke heller i avseende på wafers torde införandet av en utjämningsskatt medföra några större problem.

I fråga om biscuits synes läget emellertid i viss mån vara ett annat. Någon närmare bestämning av denna varugrups omfattning har sålunda ännu icke blivit fastställd inom EFTA-organisationen. Påpekas bör också att antalet tillverkare är förhållandevis stort och att antalet skattskyldiga vid införandet av en utjämningsskatt på biscuits skulle bli avsevärt större än inom det övervägande flertalet punktbeskattade områden. Då emellertid de svenska fabrikanterna skulle bli missgynnade efter sjustatsmarknadens införande, har jag funnit mig böra tillstyrka att utjämningsförfarandet utsträcker till att omfatta också produktionen av biscuits. Jag har därvid inte någon erinran mot jordbruksnämndens uttalande angående vad som bör inbegripas under detta varuslag. En förutsättning för det praktiska genomförandet av den föreslagna anordningen är emellertid att antalet skattskyldiga tillverkare kan på lämpligt sätt begränsas. Jag återkommer strax till denna fråga.

I enlighet med vad nu anförts tillstyrker jag att särskild utjämningsskatt från och med den 1 juli 1960 uttages på de av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen angivna choklad- och konfektyrvarorna samt på wafers och biscuits.

Jordbruksnämndens förslag innebär, att utjämningskatten utformas som en viktskatt och att skattesatsen sättes till 50 öre för kilogram såväl för choklad- och konfektyrvaror som för wafers och biscuits. Enligt min mening är det av kontrolltekniska skäl ofrånkomligt att en enhetlig skattesats gäller inom vardera varugruppen. Såsom de förslagsställande myndigheterna funnit synes en skattesats på 50 öre för kilogram utgöra en lämplig avvägning för båda grupperna med hänsyn till rådande pris- och produktionsförhållanden. Skatten torde också i stort sett komma att motsvara utjämningskostnaderna. Jag tillstyrker sålunda förslaget på nu berörda punkter. I samband med utjämningskattens införande bör, såsom jordbruksnämnden förordat, den nu utgående varuskatten på vissa wafers slopas.

Under hänvisning till vad chefen för jordbruksdepartementet anfört förordar jag, att tullsatserna för de berörda varorna sänkes till 10 procent av värdet i samband med utjämningskattens införande. Jag förordar även att de ändringar vidtages av tullarna på senap, såser och soppor m. m., som föranledes av vad som härutinnan anförts i propositionen nr 153. I samband därmed bör vidtagas en i nämnda proposition angiven ändring i fråga om tulltaxeringen av vissa fondantmassor o. likn.

I sammanhanget må nämnas att Sveriges grossistförbund i en särskild framställning yrkat på en ytterligare sänkning av tullen för vissa billigare konfektyrvaror och i samband därmed en uppdelning av varuområdet på ett flertal olika tullsatser. En differentiering av tullsatserna skulle emellertid skapa kontrolltekniska svårigheter av samma art som skulle möta vid en differentiering av utjämningskatten. Enligt min mening skulle en differentiering i enlighet med förbundets förslag inte heller ur synpunkten av en lämplig avvägning mellan olika varuslag innebära mera påtagliga fördelar. Jag kan därför icke biträda grossistförbundets förslag. Slutligen vill jag framhålla, att den nu förordade tullsatsen på 10 procent bör utgöra bastull gentemot EFTA-länderna och sålunda bli föremål för successiv avveckling i enlighet med konventionens bestämmelser.

Enligt jordbruksnämndens förslag skall kontrollstyrelsen vara beskattningsmyndighet i avseende på tillverkningen inom riket. Jag biträder detta förslag.

Såsom framgår av vad chefen för jordbruksdepartementet anfört bör utjämnningen av de berörda skattskyldiga livsmedelsindustriernas råvarukostnader till världsmarknadsnivå ske genom särskilda av statens jordbruksnämnd beslutade bidrag. Chefen för jordbruksdepartementet har tillika förordat, att medel för täckande av kostnaderna för dessa bidrag anvisas över driftbudgeten. För att underlätta det administrativa förfarandet bör uppgifter om råvaruförbrukningen lämnas i samband med skattedeklarationen till kontrollstyrelsen. Denna myndighet bör även medverka vid kontrollen och betalningstransaktionerna.

Såvitt angår kontrollen över utjämningskatten vill jag framhålla att ett stort antal tillverkare av biscuits har en förhållandevis liten produktion och att de belopp som därvid skulle erläggas till kontrollstyrelsen skulle bli

relativt obetydliga. Att indraga dessa tillverkare under förfarandet skulle innebära ett betydande arbete både för dem och för myndigheterna utan motsvarande nytta. En lämplig utväg att undgå en sådan konsekvens synes vara att från skattskyldighet undantaga tillverkare, vars tillverkning av biscuits och wafers är av allenast ringa omfattning. En föreskrift härom bör upptagas i skatteförfattningen. Det torde få ankomma på kontrollstyrelsen att utfärda närmare anvisningar i angivna hänseende.

Reglerna för beskattningen bör i övrigt anknyta till 1941 års förordning om varuskatt, varjämte 1959 års förordning om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning bör göras tillämplig.

II. Fråga om tullfrihet för vissa hudar och skinn

I gällande tulltaxa är oberedda hudar och skinn upptagna under nr 41.01 med tullfrihet. Beredda hudar och skinn (läder) hänföres till nr 41.02—41.08 med en tull på 7 procent av värdet. Förgarvade hudar och skinn är att anse som beredda. I enlighet med bestämmelserna i EFTA-konventionen avses den nu berörda tullen komma att successivt avvecklas med början den 1 juli 1960.

Enligt bearbetningslistan till EFTA-konventionen skall varor hänförliga till nr 41.02—41.05 och 41.08 anses ha ursprung inom frihandelsområdet, om tillverkningen utgått från material som icke är hänförligt till nr 41.02—41.08 eller från vegetabiliskt halvgarvat läder av »East-India»-typ, i vilket senare fall bearbetningen måste omfatta vissa särskilt angivna tillverkningsprocesser.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 mars 1960 har Svenska garveriidkareföreningen hemställt om sådan ändring av tulltaxan, att tullfrihet medges för vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, som införes till landet av garverier för vidare beredning.

Enligt garveriidkareföreningen är tullfrihet för vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn en förutsättning för att den svenska garveriindustrien skall kunna upptaga konkurrensen med engelska företag på lika villkor beträffande läder som framställts av sådana hudar och skinn.

Garveriidkareföreningens framställning har i utlåtan den 1 respektive den 8 april 1960 biträtts av kommerskollegium och generaltullstyrelsen.

Kommerskollegium erinrar om att engelskt berett läder tillverkat av vegetabiliskt förgarvat läder av East-India typ enligt EFTA-konventionen skall kunna införas i landet med från och med den 1 juli 1960 efter hand sjunkande tull. Medan den svenska garveriindustrien har att erlægga tull för import av vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, åtnjuter engelska företag tullfrihet vid import av dessa varor från samväldesländerna.

I fortsättningen erinrar kollegium om att rådande förhållanden inom läder-

industrien vid den senast genomförda revisionen av tulltaxan ansågs motivera ett relativt högt tullskydd och anför vidare.

Den avveckling av gällande tullskydd som förutses enligt EFTA-fördraget kommer i och för sig uppenbart att skärpa nu rådande konkurrens på läderområdet. Om härtill kommer att den svenska garveriindustrien tvingas möta den brittiska konkurrensen med samma utgångsmaterial d. v. s. förgarvat läder av »East India»-typ, skulle med bibehållande av gällande tull på dessa varor den svenska produktionen få vidkännas ett negativt tullskydd. Skäl synes sålunda enligt kollegii mening föreligga för borttagandet av nu utgående tull för ifrågavarande produkter. Då det icke är uteslutet att det förgarvade lädret i viss utsträckning kan komma till användning i förefintligt skick, torde en tullfrihet generellt icke nu böra ifrågakomma, utan bör begränsas att gälla produkter avsedda som råvaror för vidare bearbetning.

Beträffande förhållandena inom läderbranschen lämnar kollegium följande uppgifter.

Av material sammanställt i samband med EFTA-förhandlingarna framgår att den engelska lädertillverkningen utgående från »East India» läder är av betydande storlek: den omfattar cirka 1/3 av produktionen av berett läder. Exporten av berett »East India» läder, med ett värde av närmare 50 miljoner kronor, utgör ungefär 17 procent av totala läderexporten. För exporten till EFTA-länderna har uppgivits en approximativ siffra 11 miljoner kronor — som emellertid sannolikt är för stor —, varav en relativt betydande del torde ha gått till de nordiska länderna.

Förgarvat »East India» läder användes i England främst för tillverkning av foder-, handsk- och annat beklädnadsskinn. I Sverige har förgarvat »East India» läder hittills begagnats, i relativt liten omfattning, för tillverkning av foderskinn. Om industrien ges bättre konkurrensmöjligheter torde även tillverkning av annat skinn med förgarvat »East India» läder av högre kvalitet som utgångsmaterial komma att aktualiseras. Den svenska förbrukningen av foderskinn uppgår till ett värde av cirka 7 miljoner kronor, varav för cirka 2,5 miljoner inhemska tillverkning. »East India» läder har använts som utgångsmaterial för cirka 15 procent av det inhemska foderskinnet.

Nämnas kan att en del länder genom särskild utbrytning i tulltaxan infört tullfrihet för vissa typer av förgarvat läder. Sålunda har bl. a. förgarvat läder av får- och getskinn, ur nummer 41.03 resp. 41.04, upptagits med tullfrihet i sexstaternas gemensamma tulltaxa, i den danska taxan och i förslaget till gemensam nordisk tulltaxa. I sexstaternas taxa har särskilt nämnts att indiskt läder åsyftas. Tullfriheten i Danmark gäller endast förgarvat läder som införes av garverier för vidare garvning.

Generaltullstyrelsen anför i sitt yttrande följande.

I fråga om förgarvade hudar och skinn tjänar garvningen närmast som ett slags konservering och medför enligt uppgift knappast någon minskning av det manufakturingsarbete som måste nedläggas vid den egentliga garvningen. Från tullpolitisk synpunkt torde därför vissa skäl tala för att de förgarvade varorna likställas med oberedda hudar och skinn och sålunda befrias från tull. Varorna i fråga kunna emellertid icke utan ingående laboratorieundersökning med säkerhet skiljas från färdiggarvat läder. Det kan icke heller anses uteslutet att de för vissa ändamål kunna finna användning i stället för sistnämnda material. Från tullteknisk synpunkt måste man därför ställa sig tveksam till sökandens framställning. Enär tullfriheten endast skulle avse import till garverier torde möjligheterna att utöva kontroll över

varornas beskaffenhet och användning dock få anses relativt goda. Förutsatt att anordningen i fråga blir underkastad enahanda bestämmelser i kontrollhänseende som eljest gälla beträffande tullbefrielse för varor vid användning för visst ändamål vill styrelsen därför icke motsätta sig bifall till sökandens framställning. För ernående av överensstämmelse med den lokution som i liknande fall användes i tulltaxan synes tullfriheten böra avse »vegetabiliskt förgarvade hudar och skinn, avsedda att användas uteslutande för vidare garvning». Det torde närmast vara under tulltaxenr 41.02—41.04, som medgivandet kan få någon större praktisk betydelse, men det bör av tulltekniska skäl gälla även nr 41.05.

Departementschefen

Enligt gällande tulltaxa utgår tull med 7 procent av värdet på beredda hudar och skinn (läder), som införes till riket. Till beredda varor hänföres även sådana hudar och skinn, som endast undergått vegetabilisk förgarvning. Detta material är emellertid i produktionshänseende närmast att jämföra med oberedda hudar. Skäl kan därför anföras för att det i likhet med sistnämnda varuslag skall vara fritt från tull. Dessa skäl accentueras ytterligare genom att de färdigberedda produkterna efter den 1 juli 1960 kan införas från EFTA-länder mot en successivt reducerad tull; de förgarvade hudarna är däremot i regel av sådant ursprung att någon tullreduktion icke erhålles för dessa. Framhållas må vidare att vissa andra EFTA-länder redan nu medger tullfri införsel av förgarvade hudar och skinn och att den fortsatta beredningen av varorna i dessa länder ger varorna ursprung inom EFTA-området, vilket kan medföra att den svenska garverinäringen kommer i ett sämre läge än motsvarande företag i viktiga konkurrentländer inom EFTA-området när det gäller försäljning av färdigberedda hudar och skinn. Dessa olägenheter kan undgås därest förgarvade hudar och skinn, i den mån de avses bli föremål för vidare beredning inom landet, får — såsom Svenska garveriidkareföreningen hemställt — införas tullfritt. Kommerskollegium och generaltullstyrelsen har icke haft något att erinra mot att tullfrihet införes. Även för egen del kan jag tillstyrka en sådan åtgärd. Tullfriheten bör gälla från och med den 1 juli 1960.

III. Departementschefens hemställan

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) *förordning om utjämningskatt å vissa varor;*
- 2) *förordning om upphävande i viss del av den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om varuskatt fogade varuförteckningen; samt*
- 3) *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).*

Kungl. Maj:ts proposition nr 154 år 1960

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Ingrid von Otter